

[Handelsministeren.]

sen ikke kunne tilslutte sig. Vedrørende den konservative ordfører forstod jeg, at der var en vis tøven med at tilslutte sig, idet man på den ene side så en række problemer og på den anden side godt kunne se noget praktisk og noget nærdemokratisk. Jeg håber imidlertid, at man i udvalget vil nå frem til en afklaring, og jeg skal tilsige en positiv medvirken til en sådan afklaring.

Jeg er helt enig med ordføreren for SF, der gav udtryk for, at dette var meget teknisk, og at det burde drøftes i udvalget og ikke her i salen.

Hvad angår det mere principielle problem om denne delegeretordning, vil jeg gerne understrege, sådan som det også blev gjort af den socialdemokratiske ordfører, at det kun er en ordning, der vil stå åben for banker, der har et meget betydeligt antal aktionærer, og som selv ønsker at anvende denne form. De skal altså også selv vedtage det.

Det har været nævnt, at der kunne komme en modstrid mellem denne bestemmelse og det forslag, der ligger til 5. selskabsdirektiv; det har nemlig en artikel 26, hvori der står, at enhver aktionær, der opfylder de i loven eller vedtægterne foreskrevne formaliteter, er berettiget til at deltage i generalforsamlingen. Det er jo den normale bestemmelse for aktionærforsamlinger. Vi er naturligvis opmærksomme på, at hvis man vedtager dette lovforslag, hvad vi regner med, må vi have gennemdrøftet en ordning med EF, der gør det lovmedholdeligt, når vi vedtager direktivet, og det regner vi med at vi kan finde en praktisk form for. Jeg er også parat til at give nærmere oplysninger om denne praktiske form i udvalget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Erlendsson):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om forsikringsvirksomhed.

(Lovforslag nr. L 156. Fremsat 12/4 77).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Inge Fischer Møller (S):

Det foreliggende lovforslag har været forbedret gennem mange år. En kommission blev nedsat i 1962. Kommissionen har afgivet nogle delbetænkninger, og resultatet af arbejdet behandler vi nu her.

I ministerens fremsættelsestale er det understreget, at han med åbent sind vil lytte til de synspunkter og videreslag, der kommer frem under forslagens videre behandling. Det har jeg med stor glæde noteret mig.

Lovforslaget indeholder 243 paragraffer, og ud fra et forbrugersynspunkt er det umiddelbart vanskeligt at overskue. Jeg skal derfor i første omgang undlade at kommentere enkelthederne. Jeg vil fremdrage nogle hovedpunkter. Jeg tror heller ikke, vi bliver færdige med at behandle dette meget omfattende lovforslag i denne samling. Vi kommer til at fortsætte til efteråret, og det betyder, at lovforslaget skal genfremsættes, og på baggrund af de erfaringer, vi indhøster under arbejdet, vil jeg så til efteråret benytte en anden fremgangsmåde.

For at kunne varetage forbrugersyn er det vigtigt at nævne, at der i lovforslaget er lagt op til, at det offentlige skal have mere kontrol med forsikringsselskabernes arbejde. Der er foreslået en omorganisering af forsikringstilsynet, som bl.a. skal frembringe et bredere grundlag for det offentlige tilsyn, der skal være med forsikringserhvervet. Det er også ønskeligt.

Det er nævnt, at man kan benytte de samme regler, som vi har i aktieselskabsloven, og de regler, vi kender om offentlig repræsentation i lovgivningen vedrørende banker og sparekasser. Formålet med disse regler er, at forsikringstagerne skal sikres stemmeret. Man skal kunne afkræve bestyrelse og direktion oplysninger på generalforsamlinger.

Jeg vil gerne fremdrage lovforslagets § 5, hvori der står, at forsikringsvirksomhed skal drives i overensstemmelse med redelig forretningsetik og god forsikringspraksis. Hvad er det? Jeg vil ikke lægge skjul på, at jeg personlig meget tit i mit arbejde er stødt på sager, som jeg mener har fået en meget urimelig behandling, ja, jeg er tit stødt på afgørelser, som jeg synes er ufattelige.

En meget vigtig ting i denne forbindelse må være en standardiseret opstilling af forsikringsbetingelserne, bl. a. dem, der gælder for familie-

[Inge Fischer Møller.]

forsikringer. Også her har jeg nogle erfaringer, og jeg kunne fortælle lange historier om, hvor vanskeligt det kan være at få forsikrings-selskaber til at udbetale beløbene. Vi må have nogle regler, der dækker den skade, man har forsikret sig imod, og udbetalingen skal foregå uden alt for meget tovtækkeri.

Jeg er godt klar over, at det er et vanskeligt område, og jeg vil heller ikke her ved første behandling – specielt ikke, når jeg har henvist til ministerens fremsættelsestale – lægge op til en meget bred debat omkring enkeltheder, det vil jeg vente med, men jeg vil godt understrege endnu en gang, at jeg er glad for, at ministeren i fremsættelsestalen har lagt op til stor åbenhed.

En ny forsikringslov må dels sikre det offentliges indsigt, dels sikre forbrugerne. Jeg håber, at udvalgsarbejdet vil føre til, at vi får en lov med nogenlunde følgende resultat: Forsikrings-selskaberne skal opfylde deres forsikringspligt i henhold til de aftaler, der er truffet. Policerne må udarbejdes på en sådan måde, at der er fuld klarhed over, hvad man er forsikret mod, og hvad der dækkes. Præmierne skal fastsættes på en sådan måde, at de står i et rimeligt forhold til de fordele, forsikringstagerne opnår. Forsikringstagerne skal have indflydelse, og aftalerne skal være rimelige. Der skal, som jeg nævnte, være kontrol med forsikrings-selskaberne, og der skal også være kontrol med udbud af forsikringstilbud, ligesom der skal være et rimeligt dækningsgrundlag for den forsikring, man tegner. I den forbindelse vil jeg godt indskyde, at vi nok burde se på, om ikke vi har nogle forsikringer, der er overflødige.

Vi skal også have sikkerhed for, at den enkelte forbruger gennem indgåelse af aftalen med forsikrings-selskabet opnår dækning for de situationer, han eller hun har brug for.

Vedrørende den offentlige repræsentation, der er tænkt på i de større selskaber, vil jeg godt understrege, at vi også må sikre, at vi får repræsentanter ind, der har en reel mulighed for at varetage opgaverne. Når jeg fremhæver det her, er det, fordi det er vanskeligt at vurdere forsikringsområdet. Det kan være vanskeligt at vurdere serviceniveau og policesproget. Det må der tages hensyn til, når der udpeges repræsentanter.

Der må også under udvalgsarbejdet ses nær-

mere på finansieringen af tilsynet med selskaberne. Jeg vil godt her indskyde, at jeg er ked af, at man kun har nævnt offentlig repræsentation i de store selskaber. Hvad med de små?

Jeg vil endnu en gang henlede opmærksomheden på begrebet redelig forretningsskik som nævnt i lovforslagets § 5. Denne paragraf bør nok formuleres mere klart for at undgå tvivl om, hvem der skal betale. Vi må have nogle faste regler, der også indeholder restriktioner, såfremt forsikringsselskaber ikke overholder de aftaler, der bliver indgået.

Til slut vil jeg godt henlede opmærksomheden på lovforslagets § 48, hvorefter man giver mulighed for at udstede friaktier eller fondsaktier, som det er nævnt i forslaget. Er det rimeligt? Kan man ikke frygte, at bestyrelsen sidder inde med et så godt økonomisk grundlag, at den på baggrund heraf udsteder friaktier til aktionærerne?

Til slut vil jeg godt understrege, at jeg ikke med disse få bemærkninger har stillet mig fuldt tilfreds med forslaget, men jeg kan stille mig tilfreds med det ud fra de bemærkninger, som handelsministeren er kommet med. I fremsættelsestalen er det præciseret, at handelsministeren er positivt indstillet over for andre synspunkter og nye forslag, og jeg har haft en drøftelse med ham og ved, at han vil stå ved sit ord. Jeg kan tilsige socialdemokratiets positive velvilje til et meget grundigt udvalgsarbejde med det formål at nå frem til en god lov.

H. C. Hansen (FP):

Fremskridtspartiet vil hverken have lod eller del i det lovforslag vedrørende forsikringsvirksomhed, som er til behandling i dag. Lovforslaget giver regering og embedsmænd en række rettigheder, mens der er langt imellem de rettigheder, som selskaberne beholder. Såfremt lovforslaget vedtages, får vi ikke som med pengeinstitutterne et stiltfærdigt tilsyn med forsikringsselskaberne, men et totalt bestemmende forsikringsbureaukrati, der gør statsovertagelse af selskaberne ganske naturlig.

Lovforslaget består af ikke mindre end 243 paragraffer, der er delt op i 28 kapitler. En kommission, som har arbejdet ikke mindre end 14 år, er nået til den konklusion, at et nyt lovinstitutiv ikke var påkrævet. Kommissionen af-dækkede ingen væsentlige fejl ved den måde, der er blevet drevet forsikringsvirksomhed på i

[H. C. Hansen.]

Danmark, og den afdækkede i hvert fald ikke forhold, der begrunder foreliggende meget vidtgående forslag.

Med små forbehold er forslaget ikke forsikringsmæssigt sagligt, men politisk begrundet. Fru Inge Fischer Møller var inde på redelig forretningsskik. Jeg synes, det var redeligt af ministeren sige, at dette lovforslag er et udtryk for, at regeringen ønsker, at forsikringsbranchen her i Danmark ad åre bliver overtaget af staten, men det er ikke redeligt at fremstille det, som om det kun er små ændringer af loven, det drejer sig om. Store dele af den lovgivning, der her ligger på vort bord, er udtryk for den siddende regerings ønsker.

Uanset at der efter kapitel 24 m. fl. etableres et overordentlig stærkt tilsyn med forsikrings-selskaberne, bestemmes i kapitel 10, § 70, at der skal indføres offentlig repræsentation i deres bestyrelser. Denne repræsentation, som ikke skal være særligt sagkyndig, får til opgave at medvirke til, at generelle samfundsmæssige interesser holdes for øje i selskaberne, og bortset fra at der i denne formulering ligger en udokumenteret insinuation om, at dette ikke er sket tidligere, er formuleringen i bemærkningerne også så umådelig vag, at den i urovækkende grad synes at kunne bruges til snart sagt alt.

De offentlige repræsentanter skal i stedet for faglig indsigt besidde almindelige kvalifikationer begrundet i erfaring og placering, som må antages at give forudsætninger for at bestride hvervene. Det kunne dog være rart for folketinget at vide, hvilke erfaringer, hvilke placeringer handelsministeren tænker på, men det står der ikke noget om i bemærkningerne.

Det fastslås, at det offentliges repræsentanter skal have samme stilling som andre bestyrelsesmedlemmer, men straks efter foreslås, at de skal indtage en særstilling, idet de nemlig kan kræve at indtræde i alle underudvalg o. lign, som en bestyrelse måtte nedsætte til behandling af sager, der henhører under dens afgørelse. Betydningen heraf er uklar, men man kan læse formuleringen således, at det offentlige repræsentanter er fødte medlemmer af eventuelle forretningsudvalg, såfremt de ønsker at indtræde i sådanne, og det vil uægtelig betegne noget af en ændring i selskabernes forhold, idet de skal rapportere til handelsministeren, såfremt denne kræver det.

Også på anden måde adskiller de offentlige repræsentanters stilling sig fra de øvrige bestyrelsesmedlemmers. Handelsministeren kan fastsætte et minimumshonorar for de offentlige repræsentanter, for, som der står, et sådant mindstebeløb kan i visse tilfælde være nødvendigt, hvis det skal være muligt at formå egnede personer til at påtage sig hvervet. Nu er det stadig ikke oplyst, hvem disse egnede personer er, eller hvad de skal have for deres arbejde, men de skal altså ikke varetage samfundets og forbrugernes interesser for ingenting. På et tidspunkt, hvor der arbejdes for at afskaffe ben andre steder, oprettes der her en serie nye ben.

Kun selskaber, hvis arbejdstagere har ret til at vælge repræsentanter til bestyrelsen, skal modtage offentlige repræsentanter i denne. Man kommer således i den for så vidt pudsig situation, at selskaber med under 50 arbejdstagere, hvilke udgør ca. 20 pct. af den samlede præmieindtægt, kan fortsætte med deres gamle bestyrelser, mens selskaber med over 50 arbejdstagere skal have repræsentanter indvalgt, som om behovet for offentligt tilsyn var afhængigt af antallet af ansatte. Der er her klart tale om en sammenblanding af aktieselskabslovens regler og de tilsynsmæssige hensyn. De to ting har selvfølgelig intet med hinanden at gøre.

Regeringen ønsker at få forsikringstilsynet delt op i både et råd og et direktorat. Rådet skal bestå af en formand og 7 andre medlemmer, der udnævnes af handelsministeriet for indtil 4 år ad gangen. 2 af medlemmerne skal repræsentere forsikringstagerne. Formentlig er det Forbrugerrådet, der her skal betænkes.

Man ønsker at erstatte en institution, som på embedsmandsbasis har fungeret upåklageligt, med et omsvøbsdepartement, som sandsynligvis vil kunne forhale afgørelser, til skade for både forsikrings-selskaberne og forsikringstagerne. Direktoratet skal efter forslaget varetage de daglige forretninger, hvorfra må drages en noget usikker slutning til forsikringsrådets kompetence. Hvis rådet udskilles fra det øvrige tilsyn og formanden skal være en udefra kommende jurist, må det anses for tvivlsomt, om nogen jurist af betydning vil påtage sig den byrdefulde opgave som bierhverv uden at have støtte i det med rådet sammenhørende direktorat.

Selve ordet tilsyn er en misforståelse, idet der her helt tydeligt er tale om et endog meget stærkt forvaltningsorgan, som direkte under-

[H. C. Hansen.]

lagt handelsministeren skal administrere loven om forsikringsvirksomhed. Hvor stærkt tilsynet er, fremgår af, at der i lovforslagets 243 paragraffer tillægges det ikke mindre end 101 beføjelser, hvoraf en meget stor del skal udøves på grundlag af skøn og vurderinger. Det er ikke uinteressant at sammenholde disse 101 beføjelser med lovforslagets motivering: at gennemføre en selskabsretlig modernisering af lov om forsikringsvirksomhed og at gennemføre disse nyordninger, som er specielle for forsikringsvirksomhed.

Tiden er udløbet nu, så jeg er nødt til at tage den sidste del af mit indlæg i anden omgang.

Anders Andersen (V):

Lovforslaget hviler på en række kommissionsbetænkninger, dvs. det gør det egentlig ikke, for den forsikringskommission, der var nedsat, havde til opgave også at foretage en undersøgelse af, om der skulle gennemføres ændringer i loven. Den kom til det resultat, at det var der ikke behov for. Kun på et enkelt område, nemlig med hensyn til en standardisering af de tilbud, der gives forsikringstagerne, fandt man, der var behov for, at man gennemførte ændringer, så forsikringstagerne fik større mulighed for at sammenligne de tilbud, der blev givet fra forskellige forsikringsselskaber. Og det er efterkommet. Det er altså ikke det behov, der skal opfyldes; forsikringsselskaberne har erklæret sig indforstået med, at en sådan standardisering blev gennemført.

Så kunne man nok spørge: hvad har man så egentlig behov for med hensyn til ændringer? For det er jo et vældigt komplekst, der her er tale om, som allerede nævnt 243 paragraffer. Det er mange at gøre rede for på 5 minutter i hvert fald. Det nåede fru Inge Fischer Møller ikke, og det tror jeg heller ikke jeg når; derfor vil jeg også kun tage nogle ganske enkelte ting frem.

Som det også er nævnt, bygger lovforslaget på over 100 bemyndigelser, og hvis man studerer lovforslaget, må man nok sige, at det, der går igennem lovforslaget, er »tilsynet har ret til«, og »selskabet skal«. Det er de to ting, der går igennem alle paragrafferne, og man kan nok spørge: hvad overlades egentlig til det frie initiativ for disse forsikringsselskaber, når alle disse ting skal opfyldes? Man kan også spørge: ja men har der været baggrund for i den virksomhed, der har været hidtil, at man nu frem-

sætter et lovforslag med så mange restriktioner i, som der her nævnes? Vel, det må vi kulegrave nærmere i udvalget.

Venstre kan heller ikke forstå, der er behov for offentlige repræsentanter i disse selskaber. Bestyrelserne er vel i de fleste selskaber valgt af forsikringstagerne. Det vil altså sige, at forsikringstagerne i forvejen er direkte medlemmer af bestyrelserne, men man foreslår alligevel sådanne offentlige repræsentanter. Og hvad er det for repræsentanter? Ja, man skriver, at det er ikke repræsentanter, der skal have faglig indsigt. Nej, de skal have almene kvalifikationer. Og så fortsætter man med en uddybning af, hvad almene kvalifikationer er, jo, begrundet i erfaring og placering, som må antages at give forudsætning for at bestride hvervet. Jeg vil gerne spørge handelsministeren: hvad er det for noget? Hvad er det for nogle mystiske personer? Hvad er det for kvalifikationer, de skal være i besiddelse af? Og er det på baggrund af disse kvalifikationer, man ikke har følt, at de kunne nøjes med det samme beløb, som andre bestyrelsesmedlemmer i disse forsikringsselskaber får, men skal have en særskilt betaling, som ministeren fastsætter, og som formodentlig skal ligge højere? Det går jeg ud fra, når ministeren skal have den bemyndigelse. Det er en helt ny praksis, man indfører her. Det kan efter venstres opfattelse ikke være rimeligt.

Og hvad er det for et nyt direktorat, man skal have opbygget? Er der behov for et sådant direktorat? Det er, ligesom man får fornemmelsen af noget stort og omfangsrigt, der efterhånden vil svulme op med en masse ansatte personer med beføjelser og bemyndigelser til at dirigere forsikringsselskaberne. Ja men er der behov for det? Hvad er det, der i de nuværende ordninger, i den nuværende tilstand, har bevæget ministeren til at fremsætte forslag om sådanne direktorater? Ja, jeg spørger bare, for jeg kan ikke se, der er behov for det, men det kan være, ministeren kan give et svar.

Jeg har også hæftet mig ved, at i det forsikringstilsyn, som skal oprettes, på 8 medlemmer er der kun 2, der har forbindelse med forsikringsselskaberne. De andre skal være sagkyndige personer af den ene eller den anden karakter. Ja men var det ikke rimeligt, at forsikringsselskaberne havde en større repræsentation i forsikringstilsynet? Det må efter min opfattelse være ganske naturligt og ganske rimeligt, at man netop fik sagkundskaben, som forsikringsselskaberne nok repræsenterer i den

[Anders Andersen.]

forbindelse, stærkere med ind i billedet i dette tilsyn.

Selve de 243 lovparagraffer skal jeg overhovedet ikke bevæge mig ind på. Jeg har lagt mærke til, at mange af dem er en direkte overførelse fra aktieselskabsloven, men dog ikke i alle tilfælde. De har fået en vis tilpasning efter det formål, som de skulle tilsigte her i forsikringsloven.

Vi er da selvfølgelig klar over, at der må være en vis sikring af forsikringstagerne og et hensyn til forbrugeren at tage, men er der noget, der tyder på, at man i den gældende lovgivning ikke har den sikring? Det er det spørgsmål, som vi skal have nøjere kulegravet under en saglig og måske langvarig udvalgsbehandling af dette lovforslag.

Kjelgaard (KF):

Det forslag til lov om forsikringsvirksomhed, vi nu er blevet præsenteret for, vil det tage meget lang tid at få tygget grundigt igennem. Formålet med lovgivningen fremgår egentlig ikke af selve lovforslaget, men af de almindelige bemærkninger, hvori der angives, at man vil gennemføre en selskabsretlig modernisering og indføre visse andre nyordninger, som er specielle for forsikringserhvervet, og det vil bl.a. sige at give regeringen og embedsmændene en række beføjelser over for selskaberne og at indføre et totalt bestemmende forsikringsbureaukrati og dermed på lidt længere sigt bane vej for en statsovertagelse af forsikringsvirksomhed.

Den forsikringskommission, der blev nedsat i 1962, havde bl.a. til formål at undersøge, om forsikringsvirksomhed i Danmark drives uden unødige omkostninger, og eventuelt foreslå foranstaltninger, som måtte være ønskelige for at varetage forsikringstagernes interesser. Kommissionen har, siden den blev nedsat i 1962, afgivet 4 betænkninger. Der er altså gået 15 år med disse undersøgelser, og mig bekendt har kommissionen ikke fundet væsentlige ting at påpege og slet ikke ting, der berettiger til en så omfattende revision på nuværende tidspunkt.

Hovedtemaerne er offentlighed i forvaltningen, samfundsmæssige hensyn, samfundsmæssige interesser, hensynet til forbrugeren osv. Alle disse forhold bliver efter min opfattelse allerede tilgodeset under den gældende lov, og jeg synes derfor, det er lidt urimeligt, at vi skal

bruge vores tid på denne sag nu, hvor andre og betydelig mere alvorlige problemer trænger sig på.

Handelsministeren omtaler i sin fremsættelse et omfattende samarbejde inden for EF om udformningen af en ny lovgivning, som skal gøre tilsynet over grænserne mere effektivt og give forudsætninger for øget international konkurrence, og derfor vil jeg ikke finde det unaturligt, at vi venter med revisionen, til vi alligevel måske om nogle måneder skal til det.

Melchior (CD):

Jeg skal søge at spare tiden og skal derfor på CDs vegne tilslutte mig alle de betragtninger, som er blevet fremsat af en del af de sidste ordførere, især af hr. Anders Andersen. Det skulle altså ikke blive alle gode gange 3. Ministeren har i de to sidste sager kunnet takke for en bred tilslutning, men det må være helt oplagt, at den chance får han ikke i denne omgang.

For lige at vise, at jeg også har kigget lidt i paragrafferne, vil jeg også nævne § 70 om statsrepræsentanter i bestyrelserne for selskaber efter nogle mærkelige kriterier. Mit parti vil benytte lejligheden til i udvalget at stille spørgsmål om, hvordan erfaringen har været med statsrepræsentanter i bankers bestyrelser, før vi overhovedet synes, at man kan drøfte denne paragraf videre.

Beføjelserne til det i § 211 omtalte direktorat finder vi også alt for vidtgående, og vi kan slet ikke forstå, at vi skal have dette direktorat oprettet som en ny fordyrende og forsinkende instans.

Der er mange enkeltheder, man kunne pege på. § 118, stk. 2, omtaler den måde, som forsikringsselskabets midler kan anbringes på, og dér kommer man i stk. 2 til det vise resultat, at indtil 15 pct. kan anbringes på anden måde end de i paragraffens pkt. 1-8 nævnte måder. Det er helt besynderligt for mig at se, hvordan man kommer til sådanne resultater.

Vi synes, lovforslaget er overflødigt både i denne og i næste samling, og vil se med allerstørste skepsis på det.

Jeg vil til slut citere fra handelsministerens fremsættelse. Der står:

»Regeringen er opmærksom på, at varetagelsen af disse og andre hensyn, som findes betydningfulde, vil kunne give anledning til videre drøftelser, og regeringen vil med åbent

[Melchior.]

sind lytte til de synspunkter og forslag, der måtte komme frem under lovforslagets videre behandling såvel her i salen som under det formentlig ganske omfattende udvalgsarbejde, der forestår.

Lovforslaget vil herved også kunne være udgangspunktet for en almindelig drøftelse af forsikrings erhvervs forhold i overensstemmelse med det ønske, der tidligere er fremsat her i tinget.*

Idet jeg viser tilbage til de af hr. K. J. Mortensen tidligere i eftermiddag fremsatte udregninger af antallet af døgn, timer og sekunder, der er til rådighed, står det dog helt klart, at selv med regeringens allerbedste vilje til at lytte med åbne øren og øjne, og hvad man ellers kan lytte med, vil det ikke være muligt at gennemføre denne gensidige lytten og denne dybtgående debat og almindelige drøftelse, der i ministerens fremsættelse er tale om, så alene af den grund foreslår jeg, at vi putter dette lovforslag i mølpose, foreløbig til vi ses til efteråret.

Ole Olsen (SF):

Det er da en gruelig medfart, dette lovforslag har fået indtil nu, bortset fra fru Inge Fischer Møller, og efter at have hørt den sidste taler må jeg udtrykke min glæde over, at vi har lavet forretningsordenen om, så der ikke kan stilles dagsordensforslag til en førstebehandling. Det er da godt.

Jeg er ikke nær så utilfreds. Min største utilfredshed går i og for sig på, at man ikke er konsekvent, at man ikke nationaliserer hele forsikringsbranchen. Det synes jeg havde været rimeligere. Jeg synes i og for sig, vi har ganske gode erfaringer med statsanstalten. Den er fuldt konkurrencedygtig over for andre selskaber. Men det er der altså ikke tale om, og det er også i orden. Vi kan da godt se på det.

Jeg skal ligesom de fleste af talerne af gode grunde lade være med at gå ind på alle disse paragraffer, men jeg går ud fra, at de, der har været heroppe, har læst de 4 betænkninger, der er afgivet af forsikringskommissionen, og så fatter jeg ikke helt de konklusioner, man kommer til. Det er da rigtigt, at kommissionen ikke har ment at skulle komme med et forslag til ændring af loven. Nu er der jo sket det hen ad vejen, at forsikringsselskaberne selv er blevet forskrækket over de ting, de er hængt ud for, og faktisk har ændret en lang række forhold. Går man tilbage til den tid, da man nedsatte

kommissionen, var der virkelig en bunke ting, som var meget kritisable: nogle meget lange bindinger, nogle tekster, der var ulæselige osv., men jeg mener bestemt ikke, man er kommet langt nok. Jeg synes, at hvis man læser kommissionsbetænkningerne nogenlunde omhyggeligt, fremgår det faktisk, at der er rimelig grund til at lave loven om, og så forstår jeg selvfølgelig ikke, at kommissionen kommer til den konklusion, at man ikke skal lave loven om. Men det er da godt, at regeringen kan finde ud af, at det skal man.

Det er også godt, at regeringen har et åbent sind, for ved en så teknisk betonet lovgivning er det da klart, at regeringen selvfølgelig må have et åbent sind og modtage gode råd undervejs, og jeg vil da også godt under udvalgsarbejdet forsøge at give regeringen gode råd, det er da indlysende. Men som helhed må jeg stik modsat de foregående ordførere, for de borgerlige partier, sige, at regeringen roligt kan regne med vores saglige og velvillige medvirken til at få dette lovforslag gennemført.

Der ligger faktisk en række forbedringer i forhold til den nuværende lov om forsikringsvirksomhed. At det så ikke er godt nok efter min mening, er der ikke noget at gøre ved. Livet skal jo leves alligevel, og vi ved da godt, at vi er et lille parti, som ikke kan få vores vilje gennemført uden videre, selv om vi siger nogle kloge ting somme tider. Somme tider svarer ministeren mig slet ikke engang, når jeg siger dem, men vi vil godt love at hjælpe med.

Jeg har en enkelt kritisk bemærkning bortset fra dem, jeg kan fremkomme med i udvalget. Det gælder som ved forslaget om banker og sparekasser, at størstedelen er teknik, og det hører hjemme i udvalget og ikke her. Men ministeren minder om, at disse virksomheder jo også er underkastet monopolloven, og da er jeg nødsaget til sarkastisk at sige, at det er jo egentlig ejendommeligt, at det samme tilsyn, som skal sørge for, at reservefondene er store nok, samtidig skal sørge for, at fortjenesterne ikke er for store. Det er en ejendommelighed, som gælder ikke blot for forsikringstilsynet, men det gælder akkurat parallelt for det foregående lovforslag, vi drøftede, om banker og sparekasser. Der var ingen grund til at sige det under begge lovforslag, jeg kan nøjes med at sige det her. Jeg finder, det er helt ejendommeligt, at den samme myndighed skal sørge for, at fortjenesterne er store nok, og at de ikke er for store.

Knud Jespersen (DKP):

Jeg synes, dette er et skoleeksempel på, at regeringen lige så godt, når den samler sig til at hoppe, kan hoppe helt. Alle de venlige bemærkninger, regeringen har fået af sine allierede, går jo på, at denne lovgivning er overflødig, den skal i mølposen, den betyder, at nu kommer forsikringerne under kontrol osv. osv. Hvis lovforslaget var sådan, som dets kritikere har fremstillet det, ville vi støtte det med fuld kraft. Men det er det ikke. Handelsministeren ved, og det understregede fru Inge Fischer Møller også, at denne lovgivning absolut ikke giver den fornødne mulighed for at få indseende med disse umådelige økonomiske magtmidler, der er i forsikringsselskaberne.

For halvandet år siden havde jeg en række diskussioner i forbindelse med vores forslag om nationalisering af forsikringsvæsenet, og da viste det sig, at de 30 mia kr., man dér opererer med, kører rundt i fusionerede selskaber. Og kontrollen med dem? All right, man har forskellige former for kontrol; jeg har tidligere nævnt over for tidligere handelsministre, at man kontrollerer sig selv. De er jo ikke engang underkastet monopoltilsynet. Denne lov var jo et resultat af EF-direktivet, der blev vedtaget i 1973 i maj måned, og som blev til lovændringer i 1975, 13 år og 13 timer og måske 13 dage efter, at kommissionen var nedsat til at undersøge, om der var nogle rimelige eller urimelige forhold. Man fandt ud af, at der var aldeles rimelige forhold i forsikringsverdenen. Vi ved, at der er urimelige forhold. Vi ved også, at med denne lovgivning får man ikke alene ikke den fornødne kontrol, men vi står stadig væk i den tåbelige situation, at man må henvise forsikringstagere til private koncerner.

Jeg har noteret mig hr. Anders Andersens bemærkninger om, at det offentlige tilsyn skal man have i aktieselskaber, men det bygger altså på et EF-direktiv. Hvis man læser lidt om, hvad man sagde i forbindelse med den side af sagen i kommissionen, vil man finde frem til, at det var ganske uskadeligt og ufarligt for forsikringsselskabernes magt.

Vi anerkender, at der kan være tale om nogle forbedringer, men vil i høj grad kigge på dem. Der står, at de folk, der skal ind i en bestyrelse, skal være velegnede. Jeg kunne fristes til at stille spørgsmålet: er de velegnede, dem man har der i dag? Og vil de være velegnede, dem man vil udpege? Der kan nævnes i hun-

dredvis af spørgsmål, men ved en førstebehandling plejer vi ikke at gå i detaljer.

Jeg vil godt spørge: hvordan vil man forholde sig – for det fremgår ikke af forslaget til lov – til de selskaber, der pludselig finder ud af, at en forsikringstager, på trods af at han har betalt præmien, skal fratages sin ret til at være forsikret i det selskab? Hvordan vil man ligestille, når man holder disse jammerlige, lidt naive og primitive taler om økonomisk indkomstpøolitik, og hvad man ellers kalder det, hvordan vil man ligestille de stenrige forsikringsselskaber, der hæver præmien og sænker erstatningssummerne uafbrudt, med det, man har påtvunget arbejderne: at de måtte få 6 pct. maksimalt inklusive dyrtidsportionerne? Der er i sandhed nok at tage fat på, og vi tror ikke en døjt på, at dette tilnærmelsesvis betyder en demokratisering.

Jeg skal ikke sige, at vi ikke kan medvirke ved lovforslagets behandling, men man kunne godt have lavet de foreslåede forandringer allerede i 1975. Hvorfor man ikke gjorde det, ved jeg ikke. Nu forstår jeg også, hvis man kan tro handelsministeren på hans ord – og det hender jo, at man kan det – at lovforslaget skal genfremsættes i næste samling.

Det, man bør med forsikringsselskaberne, er at lade det offentlige overtage dem; man bør nationalisere forsikringsselskaber og banker. Man bør lade dem komme ind under offentlighedens kontrol. Her har vi en forbrugerstans, som i den grad er rodet ind i al spekulativ virksomhed, og som i den grad er befriet for demokratiske forestillinger, og for at opnå bare et tilnærmelsesvis fornuftigt forhold skal man ikke alene have offentligt kontrol med tilsyn af monopoltilsynet, men man må også sikre, at perspektivet er en total nationalisering af forsikringsvirksomhederne. Det er simpelt hen tåbeligt, at de er på private hænder.

Bolvig (RV):

Der tales ofte og med megen ret, især uden for dette hus, om en lovpause. Jeg synes nok, at hele debatten om denne forsikringslov i høj grad viser, at det er nødvendigt med en lovpause. Hvorfor dette hastværk? Hr. Anders Andersen nævnte med rette, at forsikringskommissionen, der har arbejdet gennem mange, mange år, har fundet frem til, at ændringer ikke var nødvendige. Dog vil man haste det igennem. Man har sendt forslaget til forsik-

[Bolvig.]

ringsrådet og Assurandør-Societetet til udta-
 lelse, men societetet og forsikringsrådet fik
 kun en god uge til besvarelse, og inden man
 havde givet besvarelsen, var forslaget allerede
 trykt.

Når vi nu ved, at EF arbejder med nye di-
 rektiver inden for forsikringsområdet, der for-
 mentlig vil nødvendiggøre ændringer af lovgiv-
 ningen inden længe, ser jeg ingen som helst
 grund til, at vi nu i en fortravlet tid, hvor der
 er overordentlig mange og påtrængende lovfor-
 slag, der kommer for her inden sommerferien,
 skal beskæftige os med dette meget store og
 omfattende lovområde.

Der er forbedringer, ingen tvivl om det, i
 forslaget, men der er vel ikke nogen af disse
 forbedringer, der er så hastende, at vi ikke er i
 stand til at vente.

Jeg er sikker på, at mange af de hensigter,
 ministeren ønsker gennemført ved dette lovfor-
 slag, kan han få gennemført gennem de eksis-
 terende love.

I modsætning til hr. H. C. Hansen fandt
 jeg, at fru Inge Fischer Møllers ønsker til en
 ny forsikringslov – det blev sagt både klart og
 koncist i slutningen af fruens tale – i virkelig-
 den kunne stå som målsætning for en ny for-
 sikringslov. Det lød overordentlig fornuftigt,
 og det kunne jeg langt hen ad vejen give fru
 Inge Fischer Møller ret i. Derfor håber jeg
 også, at fru Inge Fischer Møller er enig med
 mig i at det er et så omfattende lovkompleks, at
 det er nødvendigt, vi venter til næste folke-
 tingssamling.

Inger Stilling Pedersen (KrF):

Forsikringssspørgsmål er sikkert noget, der
 optager os alle sammen, fordi vi alle sammen på
 en eller anden måde er involveret i problemet.
 Når man så tager sådan et lovforslag i hånden,
 er det selvfølgelig også med interesse for at se,
 om det nu er noget, der er nødvendigt, og om
 man kan finde noget i det. Men straks når man
 starter og ser alle disse 243 paragraffer og skal
 prøve at prioritere tiden, vil det næsten være
 umuligt at have nogen chance for at gå i dyb-
 den og se, hvad det indeholder. Derfor kaster
 man sig over bemærkningerne og talen, der
 ledsager forslaget.

Jeg kan heller ikke, som nogen tidligere har
 sagt, se nogen grund til, at man netop på dette
 tidspunkt skulle have dette forslag frem. Kri-
 steligt folkeparti vil gerne være med til at dis-

kutere forsikringssspørgsmål, men vi mener
 ikke, det skal være på nuværende tidspunkt,
 hvor der absolut ikke kan blive tale om nogen
 grundig drøftelse.

Vi tror, at forsikringen, som den finder sted
 i dag, er god. Vi mener, at den konkurrence,
 der er, og den indflydelse, man har ved repræ-
 sentanter, kan sikre forbrugeren. Vi er enige i,
 at der er visse forsikringer, der må tydeliggør-
 es, man må vide, hvad man er forsikret mod,
 men i lighed med et forslag, vi havde forleden
 dag, mener vi ikke, at der her skal være tale
 om barnepige, sådan at andre skal bestemme,
 hvilke forsikringer man nu skal have eller ikke
 have, og om forbrugerne nu kan finde ud af at
 tegne den rigtige forsikring. Det må man be-
 stemt overlade til folk selv, men vi er enige i,
 at man må have fuld offentlighed, sådan at
 man ved, hvad man forsikrer sig mod, og har
 lejlighed til at sammenligne.

Vi vil selvfølgelig være med til at drøfte for-
 sikringssspørgsmålet, men kan ikke finde nogen
 mening i at gøre det på nuværende tidspunkt.

Alfred Hansen (DR):

Jeg vil indledningsvis gerne udtrykke min
 store beundring for handelsministeriets ar-
 bejdsevne. Det er virkelig en præstation at
 fremlægge et digtert værk som det foreliggende
 lovforslag på 81 sider plus bemærkninger. Det
 er endda så omfattende, at man ikke har haft
 kræfter til at skildre den nuværende lov så vi
 havde haft mulighed for at sammenligne den
 med det foreliggende lovforslag.

Det er nu engang sådan, at alle forsikrings-
 selskaber i dag er statskontrolleret, og dermed
 har man fra statsmagts side mulighed for at
 kontrollere, hvordan forsikringsvirksomhe-
 derne driver deres virksomhed.

Vi får nu stillet i udsigt, at der senere vil
 komme en revision, et EF-dekret, så vi er nu
 varskoet om, at vi ikke fremover bare skal
 have vore selskaber statskontrolleret, men også
 EF-kontrolleret. Nu skal man selvfølgelig ikke
 tage afstand fra et sådant forslag, blot fordi
 det er et EF-direktiv, men jeg må indrømme i
 denne anledning, at det er meget sjældent, der
 kommer noget fornuftigt fra den side.

Jeg vil gerne spørge handelsministeren, hvor
 det nuværende forsikringsråd har svigtet? For
 det må jo være en af de anledninger, der er til
 at lave loven om. Er det at betragte som et
 mistillidsvotum til det nuværende forsikrings-

[Alfred Hansen.]

råd, når man nu pludselig får den lyse idé gående ud på, at man skal have offentlige ind i disse selskabers bestyrelse? Hvis det er sådan, at dette råd hidindtil har svigtet, hvis det ikke har været effektivt, så kunne man jo have forsøgt at gøre det effektivt og ikke blot ved både at have et råd og et direktorat, som tilsammen skal udgøre det, som man kalder et forsikrings-tilsyn.

Det er min overbevisning, at et effektivt tilsyn fra forsikringsrådet eller direktoratet, hvad nu end man vil kalde det, det er for mig underordnet, er særdeles effektivt, også al den stund dette råd kan komme uanmeldt. Offentlige repræsentanter vil jo nok vise sig hurtigt at komme i »familie« med de andre bestyrelses-medlemmer. Jeg tvivler på, at det skulle give en større effekt, men jeg erkender, at det er i orden, at der er en kontrolmulighed og en mulighed for at gribe ind, hvis man ikke lever op til det, vi fra samfundets side med rette kan forvente af et forsikrings-selskab.

Der er tidligere efterlyst svar på, hvilke kvalifikationer de offentlige repræsentanter skal have, og jeg vil gerne forstærke ønsket om at få dette oplyst, for de pågældende repræsentanter må vel da have evne til at se regnskaber og forsikringstilbud efter.

Der kan desværre fra forsikringsverdenen hentes utallige uheldige eksempler, hvilket er forkasteligt. Jeg kan her nævne, at det er forkasteligt, at der med hensyn til en ulykkesforsikring kan gå op til 2 år, før forsikringssummen udbetales, blot fordi 2 forsikrings-selskaber kriges indbyrdes om, hvem der har erstatningspligten. Her kunne handelsministeren gerne komme til undsætning og fra det offentliges side sikre, at forsikringssummen udbetales på en eller anden måde, så det i hvert fald ikke er den forsikrede, der skal lide under foresikrings-selskabernes indbyrdes krig.

Flere selskaber holder hverandre i skak, det er min opfattelse. Det er min opfattelse, at man dermed har sikret en nogenlunde sund konkurrence både på præmie og på bonus. Så er der nogle, der ønsker at nationalisere selskaberne, og det kan man jo da godt gøre. Hvis man gerne vil have et firma til at give under-skud, er det da en mulighed.

Jeg synes i og for sig også, det var interessant at høre hr. Anders Andersens bemærkninger og store modstand mod dette forslag, når man ved, at hr. Anders Andersen og det parti,

hr. Anders Andersen repræsenterer, med så stor nidkærhed kæmpede for at komme ind i EF, at man nu skal stå ansigt til ansigt med en af de følgelove, som desværre er resultatet af dette medlemskab.

Vi kan ikke fra retsforbundets side på nuværende tidspunkt medvirke til noget sådant.

Willhjelm (VS):

Jeg har med interesse hørt på de store betæneligheder, som nogle ordførere har ved at skynde sig igennem med en lovgivning, fordi den har 243 paragraffer og forelægges i en tryksag på 80 sider. Jeg synes, det ville være interessant, hvis man mødte den samme skepsis og de samme krav om grundighed og sikkerhed, når man møder en EF-følgelovgivning. Jeg betragter ikke det her som nær så direkte en EF-følgelovgivning, som den foregående ordfører gjorde. Jeg synes det fremgår af bemærkningerne, at det er det faktisk ikke. Men vi har i hver eneste samling set, at i hvert fald en håndfuld lovforslag, som er mindst lige så tykke, mindst lige så omfattende og mindst lige så problematiske, får lov at pibe igennem, uden at de samme partier gør noget som helst, når bare ministeren i starten af sin fremsættelsestale kan sige: dette er en konsekvens af det og det EF-direktiv.

De nydannelser, der er i dette lovforslag, er vi ikke særlig imponerede af. Der findes et resumé i bemærkningerne til forslaget, som resumerer nydannelserne i 13 punkter, og jeg vil da indrømme, at jeg ikke har kunnet nå at checke dem med alle 243 paragraffer, men jeg går ud fra indtil videre, at ministeren ikke skjuler nogle vigtige ting i det resumé, der er lavet med de 13 punkter. Det er jo nogle småforbedringer; ikke fordi vi så vil modsætte os det, men det er små bitte forbedringer: at et forsikringsaktieselskab for at blive registreret faktisk skal indbetale aktiekapitalen og ikke bare 25 pct., som man kan nøjes med nu eller har kunnet nøjes med for de lidt ældre selskaber. Er det nu så stor en katastrofe, at man skal overføre aktieselskabslovens koncernregler på de forsikrings-selskaber, som måske nok formelt ikke er koncerner, men reelt er det igennem deres gensidige forsikringsvirksomhed? Er det så voldsomt et indgreb, så stor en katastrofe, at direktøren for disse selskaber ikke må spekulere i aktier, der vedrører selskabet? Er det så katastrofalt i disse partiets øjne?

Så er der det offentlige repræsentanter i be-

[Wilhelm.]

styrelserne i visse af selskaberne, det skal jeg vende tilbage til. Man taler om redelig forretningsskik og god forsikringspraksis. Kan man være så betænkelig ved det, når man ser, hvor lidt det i grunden har betydet, da de samme ting står i megen anden lovgivning om erhvervsvirksomhed? Og så er der bare tilbage forsikringsrådets sammensætning og lidt fordeling af udgifterne til dækning af forsikringstilsynets virksomhed, en omfordeling af udgifterne, og noget, der er endnu mindre end de her nævnte ting. Det er, hvad det drejer sig om, og det er efter min mening småforbedringer. Vi vil ikke modsætte os dem, men det er i virkeligheden noget nusseri.

Med hensyn til de offentlige repræsentanter i bestyrelsen kan jeg da godt sige, at det ikke bliver – jeg tror, det var hr. Melchior's side af salen alene, der er interesseret i at hale frem, hvad erfaringerne egentlig er med offentlighedens repræsentanter i bankbestyrelserne. Hvad er erfaringerne fra Universalbanken? Hvad er erfaringerne fra Sparekassen, for Møn og Omegn? Jeg tror ikke, man kan sige, at disse offentlighedsrepræsentanter hverken har udgjort nogen større garanti for offentligheden eller har udgjort nogen større risiko for de mest vanvittige transaktioner i sådanne foretagender, og vi har heller ikke de store forestillinger om, at de vil betyde noget i denne sammenhæng.

Jeg finder, at det er meget vanskeligt at se – jeg vil da gerne have det uddybet – hvad der er den konkrete baggrund for det konservative centrumsfremskridts formodning om, at dette er et stykke på vejen til en socialisering af hele forsikringsvæsenet. Hvor ligger konkret deres fornemmelse af, at dette vil betyde en sådan udvikling? Jeg ser ikke, at det ligger nogen som helst steder, men jeg synes alligevel, man skylder historien at sige, at i fremsættelsestalen er ministeren meget tilbageholdende, når han beskriver baggrunden for kommissionens nedsættelse. Det står i spalte 2 på første side, hvad der var baggrunden for kommissionens nedsættelse i 1962, og her glemmer ministeren beskedent at nævne, at den egentlige baggrund for denne kommissions nedsættelse var, at der i socialdemokratiet i 1962 i forbindelse med kongressen og det nye partiprogram var et flertal for, at man skulle nationalisere forsikringsvæsenet, men at det blev forpurret ved, at ledelsen på den kongres i stedet for lovede at få

nedsat en kommission, og her er resultatet: de 13 små punkter, der resumeres på side 54 og 55, og en ikke så ringe del, kvantitativt i hvert fald, af den nuværende regering og den nuværende socialdemokratiske gruppe tilhørte de lovende unge mennesker i socialdemokratiet, der dengang løb stormløb mod partiledelsen for at få et nationaliseringsforslag. Her har vi deres resultat 15 år efter.

Handelsministeren (Ivar Nørgaard):

Det må jo siges at være en noget blandet modtagelse, forslaget har fået, og jeg kan ikke med samme hjertelighed takke ordførerne, som jeg kunne for modtagelsen af de øvrige forslag.

Det havde jeg heller ikke ventet, og jeg havde heller ikke ventet, at man regnede med, at dette forslag skulle kunne ryge hurtigt igennem dette folketing. Jeg er enig med de ordførere, der har fremhævet, at sagen kræver en længere og grundigere behandling, end det vil være muligt at foretage i denne samling.

Når jeg alligevel har fundet det væsentligt at fremsætte forslaget, skyldes det, at der igennem årene har været et udtalt ønske om at få en grundig debat om forsikringsvæsenet og dets indretning, og der har været fremsat utallige ønsker om også at få en revision af det samme forsikringsvæsen.

Da vi har haft nedsat en kommission, der har afgivet flere betænkninger, og den sidste af de planlagte er afgivet, har vi følt, at det var rigtigt, at vi så drog konklusionen foreløbig på dette selskabsretlige område og lagde den frem til drøftelse i folketinget og i et folketingsudvalg. Så håber vi på, at den vil indgå i den almindelige politiske debat, efterhånden som sagen behandles i udvalget og i folketinget.

Derfor synes jeg ikke så godt om betegnelsen at lægge det i en mølpose. For så sker der jo ikke mere. Jeg kan godt se, at det kan være vanskeligt at bruge meget tid de resterende dage, man har for udvalgsarbejde inden sommerferien. Men jeg synes alligevel, man bør have denne sag liggende ikke i en mølpose, men på bordet, sådan at man kan drøfte problemerne i den også mellem de to samlinger. Jeg vil så genfremsætte forslaget efter sommerferien, og så håber jeg, at man vil kunne komme ind i en grundig udvalgsdrøftelse om enkelthederne i forslaget.

Det er jo karakteristisk, at man fra den ene side i salen finder, at dette er et meget vidtgående, rigoristisk statsreguleringsforslag, som

[Handelsministeren.]

faktisk er det sidste skridt før nationaliseringen, og at man fra den anden side i salen synes, at det er alt for lidt, der er foreslået; man karakteriserer det oven i købet som lidt smånusseri.

Dette er jo et forsøg på at tage et skridt i retning af en mere demokratisk og moderne virksomhedsform, således at forbrugernes og samfundets indsigt med, hvad der foregår, bliver styrket. Det mener jeg forslaget klart tager sigte på, efter min mening også på en hensigtsmæssig måde.

Man harcelerer noget over kriteriet for samfundsrepræsentanterne og siger: hvad er egentlig det for noget, hvad er det for nogle mystiske mennesker, man her skal finde frem til? Det er ikke muligt krystalklart og knivskarpt at definere de egenskaber, en sådan person bør være i besiddelse af, men det, det drejer sig om, er, at vedkommende vurderer det foretagende, han bliver bragt ind i, ud fra samfundsmæssige synspunkter og er i stand til at følge med i, hvad der foregår, og altså derfor har så tilpas megen sagkundskab, at han kan vurdere, hvad der foregår, og at han også kan påtale, hvis det ikke følger de samfundsmæssige hensyn, som lovgivningen instituerer. Der er for så vidt ikke forskel på dette og så det, man har vedtaget tidligere for så vidt angår samfundsrepræsentanter i banker og sparekasser. Der kan være den forskel, at det er en anden virksomhedsform, som altså kan kræve en noget anden kundskab, men hensigten er naturligvis den samme, nemlig at der sidder folk, som følger med i, hvad der foregår, og som selv kan påvirke udviklingen i retning af det, samfundet ønsker, altså det, der er nedfældet i den lovgivning, vi vedtager herinde.

Det er naturligvis ikke for at skaffe nye »ben«, sådan som det hånligt blev sagt af repræsentanten fra fremskridtspartiet, hr. H. C. Hansen. Det må vurderes i udvalget, hvordan vedkommende skal aflønnes, men det er klart, at der må være en rimelig betaling for det arbejde, der udføres. Hvis betalingen bliver rimelig for det arbejde, der udføres, så mener jeg ikke, man kan karakterisere det som »ben«.

Til hr. Anders Andersen vil jeg sige, at det forekommer mig lidt for rosenrødt at skildre ejerne af eksisterende forsikringsselskaber som repræsentanter for de forsikrede i al almindelighed. Der findes selskaber, hvor det er de forsikrede, der er ejere, men der findes også

selskaber, hvor det er ganske få af dem, der ejer, der er blandt de forsikrede, og hvor ejerne altså kun udgør nogle promille i forhold til de forsikrede. I sådanne selskaber er det selvfølgelig kapitalindsatsen, der afgør, at man ejer.

Det er jo navnlig de foretagender, man interesserer sig for, når man ønsker samfundskontrol, for der er ikke ret meget hverken forbrugere eller samfundskontrol med disse foretagender.

Hr. Anders Andersen sagde, at han ville tilsige en saglig og måske langvarig behandling i udvalget. Hvis hr. Anders Andersen hermed mener, at man ikke skal lægge forslaget i mølpose, men at man skal sylte det i flere år i udvalget, så må jeg advare, idet jeg mener, at det ikke skal lægges i mølpose, det skal gå i udvalg. Det kan naturligvis ikke klares inden sommerferien, men forhåbentlig kan man nå en saglig og grundig behandling i løbet af næste samling og da komme frem til et forslag, der kan vedtages.

Som flere ordførere har været opmærksom på, har jeg sagt og vil gerne gentage, at vi vil være meget åbne over for ændringsforslag. Jeg forlanger ikke, at det præcis er dette lovforslag, der bliver vedtaget. Jeg finder bare, at det vil være rimeligt, at vi får gennemført en lovgivning, da vi mener, det er nødvendigt med en modernisering og en demokratisering af denne form for selskabslovgivning helt på linje med det, der er foregået for andre former for selskabslovgivning.

Jeg har en enkelt bemærkning yderligere. Jeg er enig i, at det ikke tjener noget formål at gå i detaljer med de enkelte paragraffer, men jeg vil gerne svare dem, der har spurgt, hvorfor man overhovedet skal lovgive, når forsikringskommissionen ikke stillede forslag om en sådan lovgivning.

Vi finder – det synes jeg er opfattet helt korrekt af SFs ordfører, hr. Ole Olsen – at der er mange særdeles interessante forslag i betænkningerne, og vi mener, at der påpeges en række forhold, som kræver en reaktion fra politikernes side, og det er det, vi har udkrystalliseret i form af lovforslag. Det er muligt, noget af det kunne gennemføres ved ændret praksis institueret på anden vis, men det ville ikke fuldt ud opfylde det behov, som vi finder må opfyldes i overensstemmelse med de påpegninger, der gøres i kommissionsbetænkningerne. Derfor finder vi, at det er rimeligt med en sådan lov-

[Handelsministeren.]

givning. Vi sikrer herved også, at det bliver behandlet i et folketingsudvalg, hvad vi også mener er af betydning, da det har stor offentlig interesse, og da man flere gange i de forløbne år i denne sal har ønsket at få saglige drøftelser af forsikringsforhold. Da er et lovforslag et ganske egnet grundlag for en konkret drøftelse af, hvilke videre foranstaltninger man skal gennemføre. Derfor håber jeg på, at dette lovforslag vil vise sig at være et godt udgangspunkt for en saglig, men ikke forhastet drøftelse, og jeg er naturligvis indstillet på, at det navnlig bliver i næste samling, vi skal gå i detaljer med forslaget.

H. C. Hansen (FP):

Jeg kunne godt tale en lille halv times tid mere om dette yderst interessante problem, men det skal jeg forskåne folketinget for. Jeg vil imidlertid komme ind på et problem, som hr. Ole Olsen rejste, idet hr. Ole Olsen roste statsanstalten og sagde, at her havde man ydet en udmærket indsats. Jeg vil gøre tinget opmærksom på, at mens der for skadesforsikringsvirksomheden er fri konkurrence, så er der det ikke for livsforsikringsområdet, formentlig fordi statsanstalten er involveret i det. Her har man fastholdt en grundrente på 4½ pct. ved beregningen af præmierne og fastholdt denne i 12 år til trods for den meget stærkt stigende obligationsrente.

De øvrige selskaber, der sælger livsforsikringer, er forpligtet efter det, finansministeren kaldte en gentlemanaftale, til at fastholde den samme grundrente, og man har udelukket enhver form for konkurrence for livsforsikringer i den grad, at selve teksten i livsforsikringspolicerne ikke varierer fra selskab til selskab. Selv så langt ned som til kommaerne og rækkefølgen af betingelser er disse livsforsikringer nøjagtig ens. Det er efter fremskridtspartiets opfattelse forkert. Jeg vil gerne spørge handelsministeren, om handelsministeren er enig med finansministeren i at kalde denne aftale en gentlemanaftale. Jeg er helt overbevist om, at der som det ikke lige var statsanstalten, der var indblandet i det, ville man for længst have tilkaldt bagmandspolitiet eller i hvert fald have indbragt det for monopoltilsynet. På mit partis vegne må jeg sige, at jeg ville finde det ganske rimeligt, at monopoltilsynet så på den kendsgerning, at man har fastholdt grundrenten på 4½ pct. i præmieberegningerne, således at

man har udelukket enhver form for konkurrence på dette punkt.

Må jeg slutte af med at opfordre handelsministeren til, såfremt han fastholder sit ønske om denne lovgivning, da at samle lovgivningen for forsikringsvirksomheder under én hat. Det er således, at forsikringsaftaleloven hører ind under justitsministeriet. Den del af lovgivningen, som vi behandler i dag, hører ind under handelsministeren, mens statsanstalten hører ind under finansministeren. Det er altså her virkelig lykkedes at få fordelt lovgivningen på tre ministerier. Det finder jeg forkert. Prøv at få det samlet under ét!

Til slut: prøv at få indført den samme fri konkurrence som den, der er på skadesforsikrings- og på livsforsikringsområdet, så ville der være et sundt grundlag.

Jeg kan tilsige mit partis medvirken til et godt udvalgsarbejde, og vi kan medvirke til en ændret lovgivning. Med hensyn til det lovforslag, der foreligger, er jeg helt enig med hr. Melchior, som sagde, at det skal gemmes ned i en mølpose; bortset fra det, jeg selv har sagt, synes jeg, det er det klogeste, der er sagt om denne sag.

Alfred Hansen (DR):

Til orientering for hr. H. C. Hansen, som efter min mening afslørede nogen ukendskab til de faktiske forhold inden for forsikringsbranchen, idet hr. H. C. Hansen postulerede, at der ikke var konkurrencemuligheder inden for livsforsikringsvirksomhed, vil jeg sige, at der ingen forskel er på priserne i samtlige livsforsikringsselskaber. Konkurrencen kommer til udtryk på deres bonus, og bonus er ene og alene bestemt af de daglige driftsomkostninger. Fakta er, at samtlige selskaber bortset fra statsanstalten udbetaler bonus ved udløb af forsikringstiden, hvorimod statsanstalten kan tilbyde forsikringstageren selv at vælge, hvordan forsikringstageren ønsker bonus udbetalt, enten kontant hvert femte år eller ved udløb. Dér er konkurrencemomentet, og dér har forbrugerne virkelig mulighed for at sammenligne de forskellige selskaber og se, hvor de får mest for pengene.

(Kort bemærkning).

H. C. Hansen (FP):

Jeg er naturligvis fuldstændig klar over, at konkurrencen kan virke på bonusudbetalingen, men efter min mening er det uheldigt, at den

[H. C. Hansen.]

er lagt over på bonusudbetalingen, fordi den almindelige forbruger og selv store erhvervsvirksomheder ikke er i stand til at se, hvorledes en bonus, der bliver udbetalt om 5 år, kan indvirke på præmien. Jeg vil endvidere også sige, at den manglende konkurrence på præmier gør, at noget af konkurrencen også skubbes over på reklame. Vi har jo alle set statsanstaltens reklamer i den sidste tid, hvor der står: bonus, der batter. Der bruges efter min mening forkerte penge i reklamering. Konkurrencen bør lægges over på præmierne.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Erlendsson):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse imod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om stats-tilskud til energibesparende foranstaltninger i forbindelse med industrielle processer m. v.

(Lovforslag nr. L 155. Fremsat 12/4 77).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Poul Nielson (S):

Dette lovforslag er et led i de energibesparende foranstaltninger, der blev aftalt i augustforliget og i aftalerne om beskæftigelsesfremmende foranstaltninger, som blev indgået i februar. Det er en genfremsættelse efter valget, og jeg skal derfor koncentrere mig om de ændringer, der er i forhold til det lovforslag, der tidligere er blevet behandlet.

For det første er loven foreslået gjort permanent. For det andet forhøjes det maksimale tilskud fra 400.000 kr. til 800.000 kr. Tilsagnsrammen for finansåret 1977-78 udvides for det tredje fra 40 mill. kr. til 80 mill. kr. Der er i loven specificeret retningslinjer for tilskud med særligt henblik på håndværket og den mindre industri, og der er afsat 10 mill. kr. til dette formål i indeværende finansår. Det er en imødekommelse af en række partiers indvendinger under førstebehandlingen sidste gang.

Endelig er der afsat 10 mill. kr. som en engangsforanstaltning til tilskud til udskiftning af fiskerbådsmotorer.

Jeg skal ikke gå ind i en teoretisk debat om forholdet mellem virksomhedernes egne investeringsdispositioner og de samfundsmæssige interesser. Jeg skal også undlade at diskutere tilskudsproblemer generelt. Men når vi her foreslår, at der på et selektivt grundlag ydes disse tilskud, er det ganske enkelt for at stimulere en hurtigere udvikling i den rigtige retning, end vi ellers ville få. Vi fremskynder gennem de tilskud en energirigtig teknologisk tilpasningsproces, som det både er i samfundets og i erhvervslivets egen interesse at vi fremskynder. Sagen er nemlig, at det, vi i dag med det foreliggende lovforslag tilskynder virksomhederne til at gøre, er noget, de om nogle få år i lyset af den generelle udvikling på energiområdet efter alt at dømme alligevel vil blive tvunget til at gøre. Konkurrencemæssigt er det imidlertid en indlysende fordel for det danske erhvervsliv at have været foran i denne teknologiske tilpasning. Derfor er lovforslaget også værdifuldt set i en beskæftigelsesmæssig sammenhæng, ikke bare på kort sigt, men også i et længere perspektiv.

På denne baggrund kan jeg tilsige socialdemokratiets velvilje ved behandlingen af lovforslaget og også udtrykke et håb om, at vi kan gennemføre en meget, meget hurtig behandling i udvalget.

Lawaetz (FP):

Jeg kan gå med til, at energibesparende foranstaltninger er meget nyttige, men dernæst vil jeg sige, at fremskridtspartiet i princippet er imod tilskudsordninger, fordi disse ordninger som regel bider sig selv i halen. Det gør dette lovforslag også, alene fordi tilskuddene skal beskattes, og dér får loven ikke det tilsigtede incitament. Beskatningen vil medføre, at staten af de bevilgede 80 mill. kr. stort set får 30-35 mill. kr. tilbage igen. Man flotter sig med store beløb, det lyder godt udadtil, men det er ikke noget rigtigt, når det kommer til stykket. Lad mig tage et letfatteligt eksempel: et projekt på 100.000 kr., tilskud 40 pct., lig med 40.000 kr., minus modtagerens trækprocent i en privat virksomhed, f. eks. 50, det vil sige, at virksomheden i virkeligheden kun får 20.000 kr. og således selv skal investere 80.000 kr. Alene til forrentning af investeringerne vil medgå ca. 12.000 kr. Besparelsen skal således give, skal vi